

לקראת בניית מסמך חזון משותף

מיזם קהילות מורים מובילי תו"מ: פגישת שותפים

בתאריך כ' בחשוון תש"ף 19/11/18 התכנסו בספרייה הלאומית כל השותפים למיזם מורים מובילי תו"מ.

נוכחים

מפמ"רים ונציגי משרד החינוך:

ענת צידון, יוספה משולם, יובל סרי, איילת סמואל, אביחי בן לאה, אריאל אביב, שמחה לוי, אילון שמיר

נציגי המוסדות המלווים:

אילנה עב"ו-גולן, אורנים

ד"ר חנה פנחסי וד"ר נגה בינג, הרטמן

טלי איסוביץ, סמינר הקיבוצים

נציגי המרכז ללימודי רוח, הספרייה הלאומית:

שובי הופמן, נטע שפירא, שלומית גורדון

הכנה למפגש

לקראת המפגש מילאו כל השותפים שאלון ובו נדרשו להתייחס לכמה שאלות כבסיס לעבודה בפגישה:

• מהם מוקדי העשייה העיקריים של הארגון וכיצד הם מגדירים את חשיבות המיזם.

• מהו השינוי שהם מקווים לראות בשטח בזכות המיזם.

• שלושה נושאים מרכזיים שהם מדגישים בקהילת המורים.

• שלושה נושאים מרכזיים שהם מדגישים בהכשרת המנחים.

• גישתם לגבי הזיקה בין תוכן לכלים בהקשר של קהילות מורים.

מהלך המפגש

א. סיום

המפגש התחיל בסיום קצר במיצג חדש בספרייה הלאומית "יונה בספרייה", שהציף כמה סוגיות רלוונטיות למיזם קהילות מורים מובילי תו"מ:

• מבט על הספרייה וגם על קהילות המורים שאנחנו מפתחים כחממה/רחם ליצירה, מרחב בטוח לצמיחה, התכנסות פנימה והתמקדות בתוך הים הרחב של הידע והתרבות היהודית, על מנת ללמוד ואחר כך לצאת וללמד (מיצג הליתן).

• התייחסות להיבט החוויתי בלמידה. למידה לא מתרחשת רק דרך השכל. הדבר נכון ברובד של המורים מובילי תו"מ מול תלמידיהם וברובד של המורים עצמם כלומדים במסגרת הקהילה (מיצג "הנשיקה" - אותיות הדבש).

ב. עבודה בקבוצות לקראת גיבוש מסמך חזון משותף

בהמשך התכנסנו לתהליך עבודה על גיבוש החזון של המיזם ועל יצירת שפה משותפת בין כל הגורמים המעורבים במיזם, לפי השלבים הבאים:

ראשית, קראנו את טיוטת החזון במבט-על בהתייחס לארבעת ההיבטים של המיזם (בית הספר, המורה המוביל/ה, קהילת המורים, הכשרת המנחים).

לאחר מכן, עברנו לעבודה בשתי קבוצות, כאשר כל קבוצה התמקדה באחד משני היבטים מתוך החזון: קהילת המורים והכשרת המנחים.

כל קבוצה דנה במטרות ובתוצרים הרצויים.

ג. שיתוף ודיון במליאה

חזרנו למליאה כדי להעלות את עיקרי הדברים מתוך עבודת הקבוצות. על סמך דיון זה ולאור התובנות המשותפות ערכה שובי את מסמך החזון.

סיכום התובנות שעלו במליאה

באופן כללי, ישנה הסכמה רחבה על חשיבות המיזם ומטרותיו. אחד המתחים המרכזיים שעלו הוא המתח בין עיסוק בתוכן (דגש דיסציפלינרי ועוגן טקסטואלי בזיקה לתוכניות הלימודים) לבין עיסוק בתהליך (גיבוש והעצמת הקבוצה על כל משתתפיה כמשאב וכמטרה בפני עצמה). בהמשך ישיר למתח הזה, אחת הסוגיות המרכזיות שכולם מודעים אליה היא החוסרים בידע אצל המורים המובילים ותחושה של ציפיות מאוד גבוהות מהמורים, לא רק להיות מורים מצוינים לתנ"ך ולתרבות יהודית-ישראלית, אלא גם להיות מסוגלים להוביל צוות, לבנות פעילויות ולהשפיע על בית הספר כמכלול. פער זה מייצר עבורנו אתגר: להעמיק את הידע אצל המורים ובד בבד לתת להם כלים להובלת צוות והובלת תהליכי שינוי. תמונת המצב הזו משפיעה על אופי העבודה עם המורים, וממנה נגזר כמובן אופי הכשרת המנחים הנדרש לקראת הנחיית הקהילות.

הלכה והתחדדה הבנה משותפת שאחת הדרכים לשלב עיסוק בתכנים יחד עם עיסוק בתהליך הקבוצתי היא לבחור 3-4 סוגיות תשתיות המשותפות לכל תחומי הדעת והגילאים ולהתמקד בהן (סוגיות לדוגמה: התייחסות לאלוהים ולא להיות בחינוך הממלכתי, איך מתווכים/מנגישים טקסט קשה לתלמידים, כיצד משלבים שאלות רלוונטיות של זהות בצורה אינטגרלית בתוך ההוראה של תחומי תו"מ ולא כפעילות חיצונית או במסגרת שיעורי חינוך). דרך העיסוק בסוגיות כאלה נוכל מצד אחד לגעת בטקסטים רלוונטיים מתוך המקורות ומצד שני לתת מענה על שאלות פדגוגיות רחבות יותר.

סיום המפגש

לקראת סיום, התקיים דיון על יום הקהילות המתוכנן בחנוכה.

נושאים חשובים שעלו

- הכינוס צריך לשלב יצירת אווירת השראה וגאווה יחידה יחד עם מתן כלים פדגוגיים מעשיים למורים.
- המנחים זקוקים לסדנאות נפרדות מהמורים ויש לתת להם מענה לצרכים המקצועיים הייחודיים שלהם.
- בבניית התוכנית יש לשים לב למורי יסודי ולמורי על-יסודי, וגם לתת ביטוי לדיסציפלינות השונות.
- כל מוסד מלווה יציע סדנא אחת בהנחיית הצוות הפנימי של המוסד.
- הספרייה הלאומית אחראית על המעטפת הלוגיסטית של יום זה. כמו כן, היא תדאג למספר סדנאות המשלבות שימוש בחומרים מתוך ארכיון הספרייה במסגרת ההוראה בכיתות.